

25

L L K S

TEISMŲ STATUTAI

1 9 5 1

LLKS TEISMŲ STATUTAI

I. BENDRYBĖS

- 186
1. LLKS teisingumo organai yra:
 - a/ prokuratūra /Pr/,
 - b/ karo lauko teismai /KLT/,
 - c/ organizaciniai teismai /OT/ ir
 - d/ brolių teismai /BT/.
 2. Prokuratūra yra nuolatinis teisingumo organas, prižiūris, kad nebūtų toliaruojami sąjūdžiui bei tautai kenkantieji nusikaltimai ir kad nusikaltėliai būtų atitinkamai baudžiami.
 3. Karo lauko, organizaciniai ir brolių teismai sadaromi vienam kartui atitinkamo vado ar v-ko įsakymu.
 4. KLT sprendžia bylas visų asmenų, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais.
 5. OT sprendžia bylas sąjūdžio narių, t.y. LK-jų /prt., knd., slp., ir tlk./, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais sunkesniais nusikaltimais.
 6. BT sprendžia bylas sąjūdžio narių, t.y. LK-jų /prt., knd., slp., ir tlk./, nusikaltusių LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais lengvesniais nusikaltimais.
 7. Teismų sudėtin vengti skirti asmenis, turinčius giminystės, gentystės ryšius ar šiaip labai artimus asmeniškų santykius.
 8. Teismai sprendžia bylas vadovaudomiesi teisinguma, tautos tikslų supratimu ir LLKS Baudžiamaisiais nuostatais, nuosprendžius daro balsų dauguma, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio vardu.
 9. Teismai bylų sprendimo metu yra nuo nieko nepriklausomi.

II. PROKURATŪRA

10. Prokuratūrą sudaro:

- a/ vyr. prokuroras /Vyr. Vadovybėje/,
- b/ prokurorai /kiekviename stmb, org. vn-te po viena/.

11. Vyr. prokurorą skiria LLKS Tarybos Prezidiumo Pirmininkas iš Prezidiumo narių tarpo.

12. Prokuroras skiria stamb. org. vn-tų vadai iš tų org. vn-tų vadovybės narių tarpo.

13. Prokurorai savo darbo srityse tiesioginiai priklauso aukštesniojo org. vn-to prokurorui bei vyr. prokurorui.

14. Prokurorai paprastai skiriami LLKS teismų kaltintėjais.

15. Kaltintojais neskirti asmenų, turinčių su kaltinamuoju giminystės, gentystės ryšius ar šiaip labai artimus asmeniškų santykius.

16. Prokurorai, žiūrėdami, kad būtų vykdomas teisingumas, gali reikalauti org. vn-tų vadų atiduoti nusikaltusius atitinkamam teismui.

17. Nusikaltusius, kurių šiuo metu negalima atitinkamai nubausti, prokuroras registruoja, kad Lietuvai nepriklausomybę atgavus, būtų duomenų patraukti juos teisminei atsakomybei.

Pastaba: LLKS teismų bausmės/išskyrus mirties bausmę/ už didesnius nusikaltimus dar neatleidžia nuo galimos teisminės atsakomybės Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

III. KARO LAUKO TEISMAI

18. Karo lauko teismai, sudaromi vienam kartui TvV ar aukštesnio org. vn-to vado įsakymu iš priklausančių LK-jų.

Pastaba: Jei aplinkybės reikalauja nedelsiant veikti, KLT sudaryti gali įsakyti kiekvieno savistoviai veikiančio KD vadas.

19. KLT sudėtis: pirmininkas /vyr. arba jaun. vadas/ ir 2 nariai /bet kokių teisių LK-jai/.

20. KLT kaltintoju skiriamas bet kokių teisių LK /jei įmanoma, to org. vn-to prokuroras/.

Pastaba: Esant reikalui, KLT kaltintoju gali būti ir teismą sudaręs vadas.

21. KLT teisia visus pilnamečius asmenis, neatsižvelgiant į jų lytį, tautybę, pilietybę, religines pažiūras, soc padėtį ir turimus nuopelnus

Lietuvai praeityje, nusikaltusius LLKS Baudžia -
muosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais
nusikaltimais.

Pastaba I : Už nepilnamečius /iki 18 m./ at-
sakingi jų tėvai ar globėjai.

Pastaba II: Sąjūdžio bičiuliai traktuojami kaip
ir visi gyventojai, ne sąjūdžio na-
riai.

22. KLT teisia ir LK-jus /prt., knd., slp., ir
tlk./, nusikaltusius LLKS Baudžiamuosiuose nuos-
tatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais,
už kuriuos grėsia m i r t i e s b a u s m ė ir
kurių nusikaltimai yra aiškūs ir reikalingi di-
delio tardymo.

23. KLT-se kaltinamiesiems turėti gynėja ne-
leidžiama.

24. KLT nuosprendžiai:

- a/ išteisinti,
- b/ perduoti bylą OT ar BT ir
- c/ nubausti.

Pastaba: b nuosprendžiai taikomi tik LK-jams.

25. KLT bausmės:

- a/ išpėjimas ir
- b/ mirties bausmė /sušaudant ar pakariant/.

Pastaba I : a bausmė LK-jams partizanams ne-
taikoma.

Pastaba II: b bausmė nusikaltusiems LK-jams tai-
komos ir šio statuto 36 str. d ir
e pastraipose įmatytomis bausmėmis.

26. Jei KLT randa, kad kaltinamasis LK nusikal-
to tik LLKS Baudžiamųjų nuostatų II dalyje ima-
tytais nusikaltimais, byla perduodama spresti OT
ar BT.

27. Iš KLT nubaustųjų gali būti konfiskuojama
atitinkama turto dalis /jei turi/.

28. KLT nuosprendžiai galutini, bet jie vykdo-
mi tik teismą sudariusiam vadui juos patvirtinus.

Pastaba: išimtinais atvejais, kai nuosprendį
paskelbus per 1 val. neįmanoma jį pa-
tiekti patvirtinimui, nuosprendį vyk-
dyti. Ši pastaba netaikoma nuteistiems
LK-jams partizanams.

IV. Organizaciniai TEISMAI

29. Organizaciniai teismai sudaromi vienam kartui RnV ar aukštesnio org.vn-to vado įsakymu iš priklausančių LK-jų.

30. OT sudėtis: pirmininkas /vyr.vadas/ ir 2 nariai.

Sprendžiant vyr.vadų bylas - abu nariai vyr.vadai; jaun.vadų, eilinių, kandidatų -LK-jų /prt., slp. ir tlk./ bylose - vienas vyr.vadas ir vienas jaun.vadas ar eilinis LK/. /prt., slp., ir tlk./.

31. OT kaltintoju skiriamas LK-vyr vadas /jei įmanoma to org.vn-to prokuroras/.

32. OT teisia visus LK-jus /prt., knd., slp., ir tlk./ nusikaltusius LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėšia bausmės, didesnės nei pažemimas pareigose.

33. Jei posėdžio metu paaiškėja, kad kaltinamieji nusikaltę LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /I-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėšiamirties bausmė, OT virs ta Karo lauko teismu ir bylą sprendžia toliau KLT teisėmis.

Pastaba: Apie tai turi būti pažymima posėdžio protokole.

34. Jei posėdžio metu paaiškėja, kad byla priklauso spresti BT, OT vistiek bylą baigia spresti ir jo nuosprendžiai laikomi teisėtais.

35. OT-uose kaltinamiesiems leidžiama pasirinkti gynėją.

36. OT nuosprendžiai:

- a/ išteisinti ir
- b/ nabausti.

37. OT bausmės:

- a/ viešas papeikimas,
- b/ perkėlimas į kitą org.vn-tą,
- c/ pažeminimas pareigose,
- d/ prt.laipsnių, apdovanojimų ir garbės vardo atėmimas,
- e/ pašalinimas iš sąjūdžio /be teisės vėl kada sugrįžti/ ir
- f/ mirties bausmė /sušaudant ar pakariant/.

Pastaba I: b bausmė LK-jams slapukams ir tal-
kininkams netaikoma.

Pastaba II: c bausmė nubaustiems taikoma ir d
bausmė; f bausmė nubaustiems taiko-
mos e ir d bausmės.

38. Esant lengvinančioms aplinkybėms, teismo
nubaustus ir anksčiau panašiai nenusikaltusius
LK-jus OT gali bausti l y g t i n a i, tuo atve-
ju nubaustajam bausmė dovanojama, jei jis per
vieserius metus laiko panašiai nenusikals. Nusi-
kaltus antrą kartą, taikoma ir pirmoji bausmė.

Pastaba: f bausmė lygtinai n e b a u d ž i a m a.

39. Nusikaltėlio buvimas girtame stovyje nusi-
kaltimo įvykdymo metu nelaikomas lengvinančia ap-
linkybe.

40. OT nuosprendžius tvirtina teismą sudaręs
vadas. Jei jis randa rimtą pagriūdą gali bylą gra-
žinti OT perspręsti iš naujo.

41. Nuosprendžiai vykdomi tik teismą sudariu-
siam vadui juos patvirtinus.

42. OT nubaustajam c, d, ir e pastraipose įma-
tytomis bausmėmis leidžiama paduoti per teismą
sudariusi vadą, malonės prašymą LLKS Tarybos Pre-
zidiumo Pirmininkui.

43. OT nubaustiems c, d, ar e pastraipose įma-
tytomis bausmėmis, jei pastarieji per 48 val. nuos-
prendį paskelbus įteikia teismą sudariusiam vadui
malonės prašymą LLKS Tarybos Prezidiumo Pirminin-
kui, iki gaunamas atsakymas, bausmės vykdymas a-
t i d e d a m a s.

V. BROLIŲ TEISMAI

44. Brolių teismai sudaromi vienam kartui TvV
ar aukštesniojo org. vn-to vado įsakymu iš priklaus-
ančių LK-jų.

45. BT sudėtis: pirmininkas /vyr. arba jaun.
vadas/ ir 2 nariai.

Sprendžiant LK jaun. vadų bylas - pirm. vyr.
vadas, nariai jaun. vadai; eilinių LK-jų /prt., slp.,
tlk./ ir kandidatų bylose - pirm. jaun. vadas,
nariai eiliniai LK-jai /prt., slp., ar tlk./.

46. BT kaltintoju skiriamas LK vyr arba jaun. vadas / jei įmanoma, to org.vn-to prokuroras/.

47. BT teisia LK jaun. vadus, eilinius LK-jus /prt., slp., ir tlk./ ir kandidatus, nusikaltusius LLKS Baudžiamuosiuose nuostatuose /II-je dalyje/ įmatytais nusikaltimais, už kuriuos grėsia bausmės, ne didesnės, kaip pažeminimas pareigoje.

48. BT kaltinamiesiems leidžiama pasirinkti gynėją.

49. BT nuosprendžiai:

- a/ išteisioti,
- b/ perduoti bylą OT ir
- c/ nubaustią

50. BT bausmės:

- a/ viešas papeikimas,
- b/ perkėlimas į kitą org.vn-tą,
- c/ pažeminimas pareigoje.

Pastaba: b bausmė LK-jams slapukams ir talkininkams netaikoma.

51. Esant lengvinančioms aplinkybėms, teismo nebaustus ir anksčiau panašiai nenusikaltusius LK-jus BT gali bausti lygtina i. Tuo atveju nuteistajam bausmė dovanojama, jei jis per viešesius metus panašiai nenusikals. Nusikaltus antrą kartą, taikoma ir pirmoji bausmė.

Pastaba: 39 str.

52. Jei BT randa, kad už padarytus nusikaltimus grėsia didesnė bausmė, nei pažeminimas pareigoje, byla perduodama OT.

53. BT nuosprendžius tvirtina teismą sudaręs vadas. Jei jis randa rimtą pagrindą, gali gražinti bylą BT perspręsti iš naujo.

54. Nuosprendžiai vykdomi teismą sudariusiam vadui juos patvirtinus.

55. BT nuosprendžius b ar c bausmėmis leidžiama skųstis vienu laipsniu už teismą sudariusi vadą aukštesniam v-kui, kuris radęs rimtą pagrindą, gali gražinti bylą BT perspręsti iš naujo.

56. Skundo padavimas bausmės vykdymo nesulaiko

VI. LLKS BAUDŽIAMIEJI NUOSTATAI

57. Kiekvienas asmuo, Lietuvos ar svetimos valstybės pilietis, savo veiksmais darais ypatinga žala lietuvių tautai bei Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžiui yra atitinkamo LLKS teismo baudžiamas.

I. dalis

a/ Bausmės už nusikaltimus tautai ir sąjūdžiui

58. Kas nusikalto snipinėjęs sąjūdžio veiklą ir surinktas žinias teikęs /tiesioginiai ar netiesioginiai/ okupacinės valdžios organams, tas baudžiamas mirties bausme.

59. Kas nusikalto dirbdamas prieš naudai ir sąmoningai kenkęs tautai bei sąjūdžiui, tas baudžiamas mirties bausme.

60. Kas nusikalto išduodamas /tiesioginiai ar netiesioginiai/ jam patikėtą ar atsitiktinai sužinota s-džio paslaptį, tas baudžiamas mirties bausme.

61. Kas nusikalto, kad ir kankinamas, išdavęs priešui paslaptį, tas baudžiamas mirties bausme.

62. Kas nusikalto pražudęs ar pasikėsinęs pražudyti bent vieną s-džio narį, tas baudžiamas mirties bausme.

Pastaba: LK-jams partizanams šiuo atveju atitinkamai taikomi 72, 91, 92 ar. 123 str.

63. Kas nusikalto įskundinėjęs gyventojus okupacinės valdžios organams, kai dėl jo įskundimo ne mažiau kaip du gyventojai buvo ar yra kalinami, ištremti ar atsidurę nelegalioje padėtyje, tas baudžiamas mirties bausme.

64. Kas nusikalto panaudojęs jėgą prieš einantį pareigas s-džio narį arba grąsinęs jam ginklu ar mirtimi, tas baudžiamas mirties bausme.

Pastaba: LK-jams partizanams šiuo atveju taikomi 91 ar 92 str.str.

65. Okupacinės valdžios pareigūnas, žiauriai vykdas okupacinės valdžios priemones, nukreiptas prieš vietos gyventojus, baudžiamas m i r t i e s bausme.

66. Kas nusikalto aktyviai rėmęs okupacinės valdžios pastangas, nukreiptas prieš mūsų tautą bei sąjūdį, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

67. Kas nusikalto pasisavinęs sąjūdžio org. turtą /ypač ginklavimo, spaudos dauginimo ir šiaip didesnes vertybes/, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

Pastaba: LX-jams partizanams šiuo atveju taikomi 125 ar 126 str.str.

68. Kas naudodamasis padėtimi, sąmoningai stengiasi išrauti iš lietuvių širdies tautinę sąmonę ir įskiepyti jam nutauticimo dvasią, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

69. Kas nusikalto melagingai skundęs s - džio narius kitus gyventojus su tikslu juos pražudyti tas vieną kartą į s p ė j a m a s.

70. Kas nusikalto kitokiais būdais, lengviau ar nesąmoningai kenkęs tautai bei s-džiai, tas vieną kartą į s p ė j a m a s.

b/ Bausmės už kriminalinius nusikaltimus.

71. Kas nusikalto išprievartavęs moterį, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

72. Kas nusikalto sąjūdžiui nepriešiško asmens žmogžūdyste, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

73. Kas nusikalto su ginklu ar be jo, pavieniai ar gaujoj daręs apiplėšimas, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

Pastaba I: Jei plėšikauja nepilnametis, tai jis, jei turi ginklą, nuginkluojamas ir perduodamas globoti jo artimiesiems. Jei jis toliau plėšikauja, baudžiamas m i r t i e s bausme, o jo globėjai į s p ė j a m i.

Pastaba II: LK - jams partizanams taikomas 124 str.

74. Kas nusikalto talkininkavęs nusikalstant pagal 71 - 73 str.str., tas viena kartą įspėjamas.

75. Kas nusikalto stambia vagyste/prieš s-džiui nepriešiškus asmenis/, tas viena kartą įspėjamas.

76. Kas nusikalto kitais sunkiais kriminaliniais nusikaltimais, nukreiptais prieš s-džiui priklausančius ar jam nepriešiškus asmenis, tas baudžiamas mirties bausme.

Lengvinančioms aplinkybėms - viena kartą įspėjamas.

Pastaba: Nusikaltėlio buvimas gittame stovyje nusikaltimo įvykdymo metu nelaikomas lengvinančia aplinkybe.

77. Kas nusikalto kriminaliniais nusikaltimais kurie tiesioginiai tautai bei s-džiui nekenkia, tas šiuo metu KLT gali būti neatiduodamas, tačiau LLKS Pr paliekama teisė jį traukti atsakomybėn Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

Pastaba: Šis str. LK-jams partizanams netaikoma c/ Bausmės už kitokius nusikaltimus

78. Kas nusikalto šių nuostatų 58 - 68 ir 71-73 str.str. įmatytais nusikaltimais, bet tai padarė nesąmoningai, nesuprasdamas savo veiksmų kenksmingumo ir yra viėties, kad įspėtas daugiau nebus nusikalts, viena kartą įspėjamas.

Pastaba: Šis str. LK-jams partizanams netaikomas.

79. Jei ispėtieji nepasitaiso, baudžiami mirties bausme.

80. Kas nusikalto šiuose Baudžiamuosiuose nuostatuose įmatytais nusikaltimais, bet jau nuo paskutinio nusikaltimo yra praėję ne mažiau j kaip vieneri metai, tas pagal šiuos nuostatus nebaudžiamas, bet /už didesnius nusikaltimus/ jis neatleidžiamas nuo atsakomybės, Lietuvai nepriklausomybę atgavus.

Pastaba: LK-jams partizanams šis str. netaikomas.

II. dalis

a/ Bausmės už LK-jų nusikaltimus

81. Kas nusikalto bendravęs su priešū be aukš- vadovybės žinios, tas baudžiamas iki p a ž e m i- n i m o p a r e i g o s e.

Pastaba I: LK-jams slapukams ir talkininkams šis str. netaikomas.

Pastaba II: Jei nusikaltęs bendravo su priešū tikslu pakenkti kitiems LK-jams, jam 58 ar 59 str. str.

82. Kas nusikalto iškalbėjęs paslaptį jos ne- turintiems žinoti asmenims, tas baudžiamas, atsi- žvelgiant į pasekmes, iki p a ž e m i n i m o p a r e i g o s e.

83. Kas nusikalto savavališkai pasitraukęs iš s-džio bei registravęsis pas priešą, tas bau- džiamas m i r t i e s bausme.

84. Kas nusikalto turėdamas pilną sąmonę ir veikimo laisvę, gyvas pasidavęs priešui, tas bau- džiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

Pastaba: Šis str. LK-jams slapukams ir talki- ninkams netaikomas.

85. Kas nusikalto be įsakymo pasišalinęs iš dalinio pavojaus ar kautynių metu, tas baudžia- mas iki m i r t i e s bausmės.

86. Kas nusikalto savavališkai pasišalinęs iš dalinio ar pareigų, ar perėjęs be savo viršininko žinios į kitą dalinį, tas baudžiamas iki p a - ž e m i n i m o p a r e i g o s e.

87. Kas nusikalto skleidęs gandus, drumstęs dalinio nuotaika ar kiršinęs kovotojus tarpusa- vyje bei prieš vadovybę, tas baudžiamas, atsižvel- giant į pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

88. Kas nusikalto pavojaus ar kautynių metu nevykdęs vado įsakymų, tas baudžiamas, m i r - t i e s bausme.

89. Kas nusikalto nevykdęs įsakymų ar uždavi- nių, neėjęs skirtų pareigų ir, aplamai, apsileidęs veikloje, tas baudžiamas, atsižvelgiant į prie - žastis bei pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

90. Kas nusikalto nevykdamas drausmės pabaudų, tas baudžiamas, atsižvelgiant į kaltės dydį, iki pa š a l i n i m o iš s-džio.

91. Kas nusikalto panaudojęs jėgą ar ginklą prieš tarnybinės pareigas einantį v-ką /kaip pav. prieš sargybini, būdetoją ir pn. pareigūna/, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

92. Kas nusikalto grąsinęs tarnybines pareigas einančiam v-kui ginklu ar mirtimi, tas baudžiamas iki p a š a l i n i m o iš s-džio.

93. Kas nusikalto ižeidęs tarnybines pareigas einantį v-ką, tas baudžiamas iki p a ž e m i n i m o p a r e i g o s e.

94. Kas nusikalto eidamas sargybinio, būdetojo ar pan. pareigas, miegojęs, girtavęs ar savavališkai iš tų pareigų pasitraukęs, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes iki m i r t i e s bausmės.

95. Kas nusikalto pakartotinai neatydžiai ėjęs sargybinio, būdetojo ar pan. pareigas, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki p a š a l i n i m o iš s-džio.

96. Kas nusikalto turėdamas galimybę, bet neperspėjęs ar nepadėjęs pavojaus ištiktiems draugams, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki a t ž y m ė j i m ū a t ė - m i m o.

97. Kas nusikalto palikęs pavojų sužeistą draugą, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki a t ž y m ė j i m ū a t ė - m i m o.

Pastaba: Šis str. netaikomas tuo atveju, jei vykstant kautynėms, išgelbėti neįmanoma.

98. Kas nusikalto daręs svetimame rajone operacijas be to rajono dalinio vado sutikimo, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes iki m i r t i e s bausmės.

99. Kas nusikalto daręs operacijas prie pat /iki 4 km/ kaimyninio dalinio ribos ir apie tai nepranešęs kaimyninio dalinio vadui, ar ne-

įsitikinęs, kad pranešimas gautas, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki atžymėjimų atėmimo.

100. Kas nusikalto sąmoningai nukreipęs prieš dėmesį į kaimyninio KD rajoną, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

101. Kas be reikalo, sąmoningai iššaukė prieš reakciją, sudarydamas pavojų LK-jams bei gyventojams, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

102. Kas nusikalto laikęsis svetimame rajone ir apie tai nepranešęs ar nedaręs pastangų pranešti to rajono KD vadui, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: Šis str. netaikomas LK-jams slapukams ir talkininkams.

103. Kas nusikalto rekvizavęs ūkines gėrybes svetimame rajone be to rajono KD vado žinios, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: Šis str. netaikomas, jei KD iš po kautynių yra priverstas persimesti į svetimą rajoną ir ten, iki susirišant su to rajono KD vada, apsirūpinti maistu ir pan.

104. Kas nusikalto be reikalo judėjęs ar demonstravęs svetimame rajone, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

Pastaba: LK-jams slapukams ir talkininkams šis str. netaikomas.

105. Kas nusikalto neatsargia elgesiu, galinčia iššaukti prieš reakciją ir to sudaryti pavojų LK-jams bei gyventojams, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

106. Kas nusikalto pakartotiniu neatsargia elgesiu su ginklu, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

107. Kas nusikalto per neapsižiūrėjimą bei apsileidimą pražūdęs didesnės vertės org. turtą, tas baudžiamas iki pažeminimo pareigose.

108. Kas nusikalto iš bailumo ar apsileidimo palikęs priešui ginklą, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

109. Kas nusikalto melagingais skundais prieš v-kus, LK-jus bei šiaip gyventojus, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pašalinimo iš s-džio.

110. Kas nusikalto teikęs melagingas veiklos bei kitas žinias, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

111. Kas nusikalto, eidamas pareigas ar vykdydamas uždavinius, naudojęs s-džio vardą bei garbę žeminančias priemones /ypatingas žiaurumas nepadorios baudmės ir pan./, tas baudžiamas iki pašalinimo iš s-džio.

112. Kas nusikalto vertęs gyventojus duoti degtinės bei kitų svaigalų ar, viešai girtuokliaudamas pažeidęs s-džio garbę, tas baudžiamas iki pašalinimo iš s-džio.

113. Kas nusikalto žiauriu elgesiu prieš s-džiui nepriešiškus gyventojus, tas baudžiamas iki atžymėjimų atėmimo.

114. Kas nusikalto kitokiais būdais, lengviau ar nesąmoningai, kenkęs tautai bei s-džiui, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki pažeminimo pareigose.

b/ Bausmės už vadų /v-ku/ nusikaltimus

115. Kas nusikalto pavojaus ar kautynių metu palikęs priklausantį dalinį, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirties bausmės.

116. Kas nusikalto nesiėmęs žygyje, postoviauaujant, ir operacijose reikiamų atsargumo priemonių, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki mirties bausmės.

117. Kas nusikalto be reikalo statęs jam priklausančius LK-jus į pavojų, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki mirties bausmės.

Pastaba: Tuo atveju, jei LK-jai eina, kad ir į nereikalingą pavojų, savanoriškai

dalinio vadui neverčiant, šis str. ne -
taikomas.

118. Kas nusikalto nesiėmęs reikiamų priemonių priklausančio org.vn-to drausmei bei tvarkai atstatyti, bei pakrikimui /ypač pavojaus bei kautynių metu/ pašalinti, tas baudžiamas, atsižvelgiant į aplinkybes ir pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

119. Kas nusikalto toleravęs ar net skatinęs savo valdinių besaikį girtavimą ar kitoki blogą elgesį, kai tuo sudaromas pavojus saugumui ir pažeidžiama s-džio garbė, tas baudžiamas iki p a š a l i n i m o iš s-džio.

120. Kas piktnaudoja savo tarnybinę padėtį, priskirdamas sau valdinių nuopelnus, neteisingai paskirstydamas ūkines gėrybes, žiūrėdamas savo asmeninės naudos, o ne s-džio bei org. vn-to gerovės ir pan., tas baudžiamas iki a t ž y m é j i m ū a t é m i m o.

121. Kas nusikalto toleravęs ar slėpęs nuo vadovybės savo valdinių nusikaltimus, tas baudžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas t.y. v i e n u l a i p s n i u ž e m e s n e bausme už nusikaltėlių.

Pastaba: Pirmiausia už valdinių veiksmus atsakingas atskirai veikiančio org.vn-to vadas, Jeigu iš eilės aukštesnis v-
kas irgi toleruotų to atskirai veikiančio org.vn-to narių nusikaltimus, tai jis baudžiamas dviem laipsniais žemesne bausme ir t.t.

c/ Bausmės už kriminalinius LK-jų nusikaltimus, neįmatytas LLKS Baudžiamųjų nuostatų I-je dalyje

122. Kas nusikalto netyčia įvykdes žmogžudystę, sunkiai sužalojęs s-džiui priklausantį ar jam nepriešišką asmenį arba tuo tikslu panaudojęs ginklą, /kad ir be pasekmių/, tas baudžiamas iki a t ž y m é j i m ū a t é m i m o.

123. Kas nusikalto lengvai sužalojęs ar grąsinęs ginklu ar mirtimi s-džiui priklausančiam ar jam nepriešiškam asmeniui, tas baudžiamas iki

p a š a l i n i m o iš s-džio.

124. Kas nusikalto įvykdęs apiplėšimą, tas baudžiamas m i r t i e s bausme.

125. Kas nusikalto pavogęs ar slapta pakeitęs draugui ginklą ar jo dalį, šovinius ar pan., tas baudžiamas, atsižvelgiant į pasekmes, iki m i r t i e s bausmės.

126. Kas nusikalto įvygęs vagystę /išskyrus 125 str. įmatytą atvejį/, tas baudžiamas, atsižvelgiant į pavogto objekto vertę, iki a t ž y m é j i m ū atėmimo.

127. Kas nusikalto įvykdęs kriminalinį nusikaltimą neįmatytą 122-126 str. str., tas baudžiamas, atsižvelgiant į nusikaltimo didį, iki p a š a l i n i m o iš s-džio.

128. Kas nusikalto padėjęs įvykdyti kriminalinį nusikaltimą, tas baudžiamas už nusikaltėlį v i e n u l a i p s n i u ž e m e s n e bausme.

129. Už pasikėsinimą padaryti kriminalinį nusikaltimą, baudžiamas v i e n u l a i p s n i u ž e m e s n e bausme, negu už kriminalinio nusikaltimo įvykdymą.

130. Kas nusikalto davęs teisme melagingą parodymą, tas baudžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas, t.y. v i e n u l a i p s n i u ž e m e s n e bausme už nusikaltėlį.

d / Bausmės už kitokius nusikaltimus

131. Kas, LLKS teismo baustas, pakartotinai taip pat ar panašiai nusikalto, tai baudžiamas v i e n u l a i p s n i u a u k š t e s n e bausme.

132. Jokių organizacinių pareigų neturintieji LK-jai pažeminimu pareigose n e b a u d ž i a m i

133. LLKS atžymėjimų neturintieji LK-jai atžymėjimų atėmimu n e b a u d ž i a m i.

Prt. eiliniai atžymėjimų atėmimu b a u d ž i a m i, pažeminant juos į prt. kandidatus.

134. Pašalinimas iš s-džio LK-jams partizanas taikytina tik išimtiniais atvejais.

135. Jei LK-jai pagal LLKS Baudžiamuosius nuostatus dėl 132 ir 133 str. str. įvardintų prie-

žasčių atitinkamos bausmės nepritaikomos, tai jie baudžiami vienu laipsniu žemesne arba vienu laipsniu aukštesne bausme.

VII. LLKS TEISMŲ PROCEDŪROS TAISYKLĖS

136. Gavęs žinią apie nusikaltimą, turintis teisę teismą sudaryti vadas /jei dar neužteka duomenų teismui sudaryti/ išako pravesti arba pats praveda kvotą. Apklausinėjami liūdininkai, nukentėjusieji /jei tokių yra/ ir iškvočiamas kaltinamasis.

Kvotos duomenys užprotokoluojami.

Pastaba: Jei apie nusikaltimą sužino LK-jai ar kiti, neturį teisės teismą sudaryti pareigūnai, tuojau turimus duomenis perduoda savo tiesiog. v-kui.

137. Remdamasis gautais bei kvotos duomenimis, turįs teisę teismą sudaryti vadas nustato nusikaltimo rūšį, išako kaltinamąjį suimti /jei gręšia mirties bausmė/ ir sudaro atitinkamą teismą. Paskirtam kaltintojui perduodami gautieji bei kvotos duomenys.

Pastaba: Esant nusikaltimų sadėčiais, t.y. keliems įvairaus pobūdžio nusikaltimams, teismas sudaromas atsižvelgiant į didžiausią nusikaltimą, už kurį gręšia aukščiausia bausmė.

138. Jei vadas neranda reikalo teismo sudaryti gautus bei kvotos duomenis perduoda Pr ir apie tai painformuoja duomenis suteikusiuosius.

139. Pagal turimus duomenis kaltintojas paruošia kaltinamąją išvadą, kurią paskelbia teismo posėdžio metu.

140. Į teismo posėdį iškviečiami liūdininkai ir nukentėjusieji, jei tokių yra ir jei jiems įmanoma teismo posėdyje dalyvauti.

141. Liūdininkai, jei kaltinamajam gręšia bausmė didesnė, kaip pažeminimas pareigose, prisaikdinami arba duoda iškilmingus pasižadėjimus.

Pastaba: žiūr. priedelį III.

142. Paskelbus kaltinamą išvadą, liūdininkams negirdint, apklausiami nukentėjusieji /jei tokių yra/ ir kaltinamasis.

143. Apklausus kaltinamąjį po vieną apklausiami liūdininkai. Apklausiant liūdininkus statyti klausimas turi teisę ir kaltinamasis bei jo gynėjas/jei yra/.

144. Apklausus visas bylos dalyvius, kaltinamajam bei jo gynėjui leidžiama tarti paskutinį žodį.

145. Išnagrinėjus bylą, teismas atskirame positarime daro motyvuotą nuosprendį.

Pastaba: Pašaliniams, taip pat ir kaltintojui ir teismą sudariusiam vadui, darant nuosprendį dalyvauti draudžiama.

146. Teismo posėdis užprotokoluojamas ir nuosprendis paskelbiamas visiems bylos dalyviams.

Pastaba: KLT-uose, aplinkybėms neleidžiant net ir nuosprendžio užprotokuluoti, motyvuotas nuosprendis perduodamas atitinkamam vadui ž o d ž i u, o bylos formalumai raštu sutvarkomi kai tik tai leidžia aplinkybės.

147. Išspręsta byla perduodama Pr. karis ją padeda į archyvą, motyvuoto nuosprendžio nuorašas teismą sudariusiam vadui.

148. Apie teismų nuosprendžių, kuriais nubauta mirties bausme, įvykdymą, skelbia įsakymuose tų stamb. org.vn-tų, prie kurių tie teismai buvo sudaryti.

VIII. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

149. Šis LLKS Teismų Statutas galioja nuo jo paskelbimo dienos iki bus atgauta Lietuvos nepriklausomybė.

150. Nebegalioja ankščiau visi paskelbtieji karo meto, teismų bei baudžiamieji nuostatai, kurių liečiamieji klausimai išspręsti šiame statute.

151. Ši statuta privalo žinoti ir juo vadovautis visų stamb. org.vn-tų vadovės, o LLKS Baudžiamosios nuostatus /I ir II dalis/-visi LK-jai.

186

152. LLKS Baudžiamųjų nuostatų I-ji dalis skelbiama viešai visų gyventojų žiniai.

153. Šis statutą LLKS Tarybos Prezidiumo gali būti keičiamas ir papildomas.

P r i e d ė l i a i: I kvotos pavyzdys,
II kaltinamosios išvados pavyzdys,
III priesaikos ir iškilmin-
go pasižadėjimo teksta
IV teismo posėdžio proto-
kolo ir motyvuoto nuos-
prendžio pavyzdys.

oooooooooooo

P r i e d ė l i s I

P a v y ž d y s

K V O T A Nr....

Aš DUŠV Linas, KV Granito įsakymu, š.m. balan-
džio mėn. 27d. kvočiau DU-LUK prt. J a u n u t i,
kaltinamą užmigimu sargyboje.

Kvočiamasis parodė:

- Esu LUK prt. Jausutis, 24 m. anžiaus, partiza-
nauja 3 metai, prisiekęs, teismo nebaustas / jei
baustas už ką, kokio teismo, kada ir kokia bausme/

Dėl kaltinimo, kad užmigau sargyboje, turiu
pareikšti

Kvotą skaičiau /man perskaityta/ ir mano pa-
rodymas atitinka.

Kvočiamąjo parašas

Kvočiau: Linas
DUŠV

Pastaba: Jei apklausiamas legalus asmuo, tai
už jį pasirašo kvočiant dalyvavęs
prt.

oooooooooooo

P r i e d ė l i s II

P a v y ž d y s

K a l t i n a m o j i i š v a d a

Aš DUOSkV Pašis, KV Granito įsakymu paskirtas kaltintoja Jaunučio byloje, pagal LUKV pranešimą ir kvotos duomenis nustatčiau:

1. š.m. balandžio mėn. 1 d. anksti rytą LUK prt. Jaunutis eidamas sargybą užmigo...
2. Jaunučio užmigimas pastatė į pavojų 10 LUK prt. gyvybes, tuo nusikalsdamas
Jaunutis, remiantis LLKS Teismų statuto 24 str. b a u s t i n a s m i r t i e s bausme

1950.05.02

Pašis
OT kaltintojas

P r i e d ė l i s III

Liūdininko priesaikos tekstas

"Aš,, prisiėkiu Visagalio Dievo akivaizdoje, kad visa, kas man šioje byloje žinoma, pasakysiu nieko neslėpdamas ir neiškreipdamas.

Žinau, kad už melagingą paliūdiųimą būsiu baudžiamas, kaip nusikaltėlio bendrininkas".

Liūdininko iškilmingo pasižadėjimo tekstas

"Aš,, iškilmingai pasižadu, kad visa, kas man šioje byloje žinoma, pasakysiu nieko neslėpdamas ir neiškreipdamas.

Žinau, kad už melagingą liūdiųimą būsiu baudžiamas kaip nusikaltėlio bendrininkas".

oooooooo0000oooooooo

P r i e d ė l i s IV

P a v y z d y s

OT, sudaryto prie DU, KV Granito įsakymu
1950m. gegužės mėn. 1 d.

P o s ė d ž i o p r o t o k o l a s

Teismui pirmininkavo: DUV Blinda.

Teismo nariai: 1. DU LUKV Uosis,
2. LUK prt. Beržas.

Kaltintoju dalyvavo: DU prokuroras Pušis.

Sekretoriavo: DUSV Linas.

Pastaba: Posėdį užprotokoluoti gali ir pats
teismo pirmininkas ar kuris teismo
narių.

DU OT išnagrinėjo bylą LUK prt. Jaunučio, kal-
tinamo pagal LLKS Teismų statutą 94 str.

Iškviesti liūdininkai: LUK prt. Greitutis ir
Klausutis .

Kaltintojas Pušis paskelbė kaltinamąją išva-
dą, liūdininkai pasišalino.

Kalt. Jaunutis apklausiamas parodė: "Kaltu pri-
sipažįstu"

Po vieną iškviečiami liūdininkai ir, prisai-
dinus juos, apklausiami.

Liūd. Greitutis parodė: "Miegodamas išgirdau
truksmą, kaž kas netoliese praėjo. Žvalgiausi sar-
gybinio, bet jo nesimatė"

Liūd. Klausutis parodė: "Kai pažadino Greitutis
ir pasakė, kad kaž kas pro šalį eina, tikrai gir-
dėjau nutolstančius žingsnius. Jaunutį radome mie-
ganti. Pažadintas prašė apie jo užmigimą niekam
nesakyti.

Kaltintojas Pušis pareiškė, kad Jaunučio užmi-
gimas galėjo pražūdyti 10 prt. tad baustinas aukš-
čiausia bausme, t.y. m i r t i e s bausme, kad
kitiems prt. būtų pamoka, jog sargyboje miegoti
negalima.

Kaltinamasis Jaunutis prašo pasigailėti ir
skirti kitokią bausmę. Sutinka atlikti kokią pa-
vojingą operaciją.

Teismas išeina pasitarti.

Linas

Posėdžio sekretorius

N u o s p r e n d i s

DU OT, kalt. Jaunučiui prisipažinus ir liūd. Greitučiui ir Klausučiui įrodžius, rado, kad Jau- nutis tikrai sargyboje beuštant miegojo, t.y. pačia pavojingiausiu metu, kada priešas mėgsta užpalti. Jei priešas būtų ėjęs kiek arčiau, būtų radęs stovyklos žymes ir LUK prt. būtų buvę už- palti. Greitučio atsitiktinis nabadimas nebūtų išgelbėjęs dalinį nuo kautynių, o gal ir nuo nuos- tolių, gi Greitučio nabadimo atveju, visas dalinys galėjo ne tik žūti, bet būtų patekę priešui ir gyvų.

Teismas nerado jokių nusikaltimą švelninančių aplinkybių, tuo tarpu Jau nutis norėjo dar savo nusikaltimą nuslėpti.

Teismas remdamasis LLKS Teismų statuto 7 ir 94 str.str., Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio var- da, n u s p r e n d ė:

J a u n u t ė n u b a u s t i m i r t i e s b a u s- me sušaudant.

Teismo pirmininkas: Blinda

Teismo nariai: 1. Uosis
2. Beržas

Nuosprendį tvirtinau: Granitas
KV

Nuosprendis įvykdytas 1950 m. gegužės mėn. 1 d.

Uosis
LUKV

Motyvuoto nuosprendžio nuorašas KV pasiųstas
1950 m. gegužės mėn. 10 d.

Linas
DUŠV

oooooooo000oooooooo

Šį projektą paruošė: JV Gintautas

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS SAJŪDŽIO
ADMINISTRACINĖS BAUDIMO TAISYKLĖS

/Šios taisyklės patvirtintos LLKS Tarybos
Prezidiumo Pirmininko 1950 m. spalio mėn.
30 d. nutarimu Nr.19/

1. Administracinės baudos yra viena sąjūdžio priemonių kovai su lengvesniais nusikaltimais ir tvarkai bei drausmei palaikyti sąjūdžio bičiulių ir kitų gyventojų tarpe.

2. Administracinės baudos yra šios:

a/ įspėjimas,

b/ įspėjimas ir piniginė bauda iki 1000 rb.,

Pastaba: pinigų /ar jų dalies/ vietoje gali būti išreikalaujamos kitos ūkinės gėrybės, jas įkainuojant pusę rinkos kainos.

3. Administracinėmis baudomis bausti turi teisę kiekvienas sąjūdžio kovotojų dalinio vadas.

4. Administracinėmis baudomis baudžiami sąjūdžio bičiuliai ir kiti gyventojai, kurie nesąmoningai / nesuprasdami savo veiksmų kenksmingumo / ir neturėdami sąjūdžiui priešiško tikslo kenkia ir kenkia tautai ar sąjūdžiui:

a/ melagingai skųsdami kitus sąjūdžio kovotojus,

b/ nusikalsdami teisėtiems sąjūdžio kovotojų reikalavimams,

c/ įvykdę stambia vagystę iš turto savininko nepriešiško sąjūdžiui,

d/ įvykdę lengvesnį nusikaltimą, neįmatyto sąjūdžio Baudžiamajame statute ir šio str.

a - c pastr.

Pastaba: jei nuo nusikaltimo įvykdymo yra praėję ne mažiau, kaip v i e n e r i metai, tai kaltininkas adm. bauda nebaužiamas.

5. Sąjūdžio bičiuliai ir kiti gyventojai, įvykdę šių taisyklių 4 str. įmatytus nusikaltimus sąmoningai ar sąjūdžiui priešiškais, tikslais, o taip pat tie jų, kurių nesąmoningumas

įvykdaant ankščiau minėtus nusikaltimus įtikinamai neįrodomas, administracinėmis baudomis nebaudžiami, bet atiduodami Karo Lauko Teismui.

6. Dėl administracinės baudos galima skųstis nubaudusiojo sąjūdžio kovotojų dalinio vado viršininkams /tiesioginiai ar per tarpininkus/.

7. Skundai dėl administracinių baudų tiriami ir sprendžiami s. jūdyje bendrąja nustatyta tvarka. Skundo pasėkos pranešama skundėjui. Neteisingos administracinės baudos panaikinamos, o išreikalautos ūkinės gėrybės gražinamos arba už jas atsi-lyginama rinkos kaina.

8. Šios taisyklės galioja nuo jų paskelbimo dienos iki dienos, kurią pradės veikti Lietuvos valstybės įstatymo vykdomieji organai.

9. Nebegalioja visos ankščiau paskelbtosios sąjūdžio administracinio baudimo taisyklės.

oooooooooooo0000oooooooooooo